٢٥٠ سؤال و جواب

دربارەی زندگی عثمان ذوالنورین رضي الله عنه

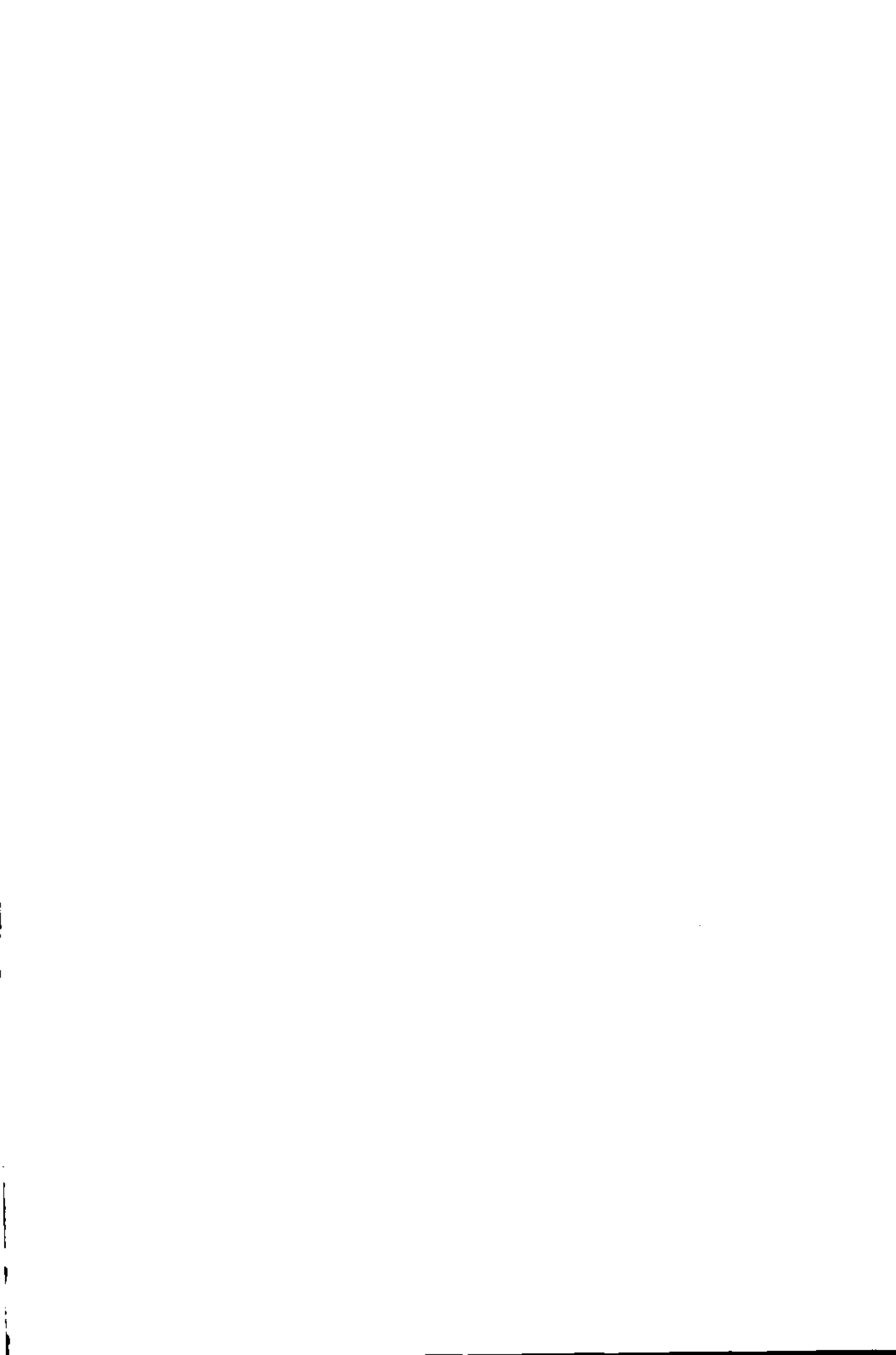
محمد جمالزهی

خلیفه سوم

عثمان ذوالنورین رضي الله عنه

تالیف :

محمد جمالزهی

سرشناسنامه : محمد جمالزهی
عنوان : ۲۵۰سوال وجواب درباره زندگی خلیفه سوم‌عثمان ذوالنورین
مشخصات ظاهری : ۶۴ص
شابک : ۴-۶۳-۵۷۷۵-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی : فیپا
موضوع : خلفای راشدین- سرگذشتنامه
رده بندی کنگره : ۱۳۹۰ ۹ د۸ج/۳۱/BP۳۱
رده بندی دیویی : ۲۹۷/۹۴۶۶
شماره کتابخانه ملی: ۲۵۰۹۴۸۲

نام کتاب : ۲۵۰ سوال وجواب درباره زندگي عثمان ذوالنورين

تاليف: محمد جمالزهي

نشر : پيام انديشه

تيراژ: ۳۰۰۰

قطع : رقعي

تاريخ انتشار : اول ۱۳۹۰

چاپ:ثامن ۳۴۱۲۴۳۴ -۰۵۱۱

صحافي: ياسين

شابك: ۹۷۸-۹۶۴-۵۷۷۵-۶۳-۴

سؤال ۱ـ نام خلیفه سوم مسلمانان کیست؟

جواب حضرت عثمان رضی الله عنه.

سؤال ۲ـ کنیه‌اش چه بود؟

جواب ابوعبدالله و ابو عمرو.

سؤال ۳ـ لقب او چه بود؟

جواب ذو النورین.

سؤال ٤ـ نام پدر حضرت عثمان رضی الله عنه چه بود؟

جواب عفان.

سؤال ٥ـ نام مادر او چه بود؟

جواب اروی.

سؤال ٦ـ در چه تاریخی متولد شد؟

جواب او شش سال قبل از حادثه «عام الفیل» به دنیا آمد.

سؤال ۷ـ نسب او چگونه به رسول الله صلی الله علیه وسلم متصل می‌شود؟

جواب او از پنجمین پشت (عبد مناف) و از جانب مادر نیز از سومین پشت.

سؤال ۸ـ از اوصاف ظاهری او چه می‌دانید؟

جواب او قدش میانه، رنگ پوستش سفید مایل به سرخی، سینه اش گشاده و دارای ریش گنجان بود و موی خود را خضاب می‌زد.

سؤال ۹ـ از زندگی و حالات قبل از اسلام او بیان کنید؟

جواب او در خانواده‌ای شریف و نامور زندگی می‌کرد. قبل از اسلام از بت‌پرستی و شراب‌نوشی پرهیز می‌کرد.

سؤال ۱۰ـ شغل او قبل از اسلام چه بود؟

جواب او تاجر بود.

سؤال ۱۱ـ در چه مناطقی تجارت می کرد؟

جواب او بیشتر در جزیره العرب به تجارت می‌پرداخت.

سؤال ۱۲ـ رفتار مردم، قبل از اسلام با او چگونه بود؟

جواب دوستی او ضرب المثل بود. مردم وقتی فرزندان خود را نوازش می‌کردند، این سرود را می‌خواندند: «احبک الرحمان حب قریش عثمان» فرزندم خدا تو را به اندازه‌ای دوست بدارد که مردم قریش عثمان رضی الله عنه را دوست دارند.

سؤال ۱۳ـ چرا مردم او را دوست داشتند؟

جواب به خاطر حسن سلوک و اخلاق او.

سؤال ۱٤ـ حضرت عثمان رضی الله عنه هنگام بعثت پیامبر صلی الله علیه وسلم چند سال داشت؟

جواب ۳۵ سال.

سؤال ۱۵ـ چرا او را ذو النورین می‌نامند؟

جواب زیرا دو دختر رسول خدا صلی الله علیه وسلم یکی پس از دیگری به ازدواج عثمان رضی الله عنه در آمده بودند.

سؤال ۱٦ـ او چگونه مسلمان شد؟

جواب حضرت عثمان رضی الله عنه بنابر دعوت ابوبکر رضی الله عنه مسلمان شد.

سؤال ۱۷ـ حضرت عثمان رضی الله عنه درباره اسلام خود چه می‌فرماید؟

جواب می‌فرماید: «روزی در مسیر راه ابوبکر صدیق رضی الله عنه را دیدم. او از سخنان پیامبر صلی الله علیه وسلم برایم گفت و اینکه از طرف خداوند برای راهنمایی مردم به پیغمبری برگزیده شده است و محرمانه دین خود را تعلیم می‌دهد، بیا تا به حضور او برسیم و به او ایمان بیاور. به خانه رسول خدا صلی الله علیه وسلم رسیدیم و پیامبر پس از تشریح اسلام فرمود: بگو: «اشهد ان لا اله الا الله» و من با او تکرار کردم.

سؤال ۱۸ـ اسلام آوردن او چه مشکلاتی برایش به وجود آورد؟

جواب سهم بن عاص؛ عمویش او را در اتاقی زندانی کرد و گفت: از دین آباء و اجدادت برگشتی، تا مادامیکه بر این دین باشی در این اتاق باقی خواهی ماند.

سؤال ۱۹ـ جواب حضرت عثمان رضی الله عنه به عمویش چه بود؟

جواب «مطمئن باش هرگز از اسلام دست‌بردار نخواهم شد».

سؤال ۲۰ـ وقتی عمویش گفت دین آبا و اجدادت را ترک کردی و دین دیگری اختیار کردی در جواب چه فرمود؟

جواب خدایانی که از سنگ و گل ساخته‌اید، مالک ضرر و نفع نیستند. از تو می‌خواهم چون من به دین محمد صلی الله علیه وسلم درآیی.

سؤال ۲۱ـ او چندمین نفر بود که اسلام را پذیرفت؟

جواب چهارمین نفر.

سؤال ۲۲ـ وقتی آزار مشرکان به اوج رسید، حضرت عثمان رضی الله عنه چه کرد؟

جواب به‌دستور رسول خدا صلی الله علیه وسلم هجرت کرد.

سؤال ۲۳ـ حضرت عثمان رضی الله عنه چند بار هجرت کرد؟

جواب دو بار، به حبشه و مدینه.

سؤال ۲۴ـ در هجرت حبشه چه کسی با او همراه بود؟

جواب همسرش رقیه؛ دختر رسول اکرم ﷺ.

سؤال ۲۵ـ پیامبر ﷺ درباره ایآن هجرت چه فرمود؟

جواب فرمود: «عثمان رضی الله عنه اولین کسی است که بعد از ابراهیم و لوط همراه همسرش هجرت کرده است».

سؤال ۲۶ـ صفات ممتاز حضرت عثمان رضی الله عنه چه بودند؟

جواب مهمان‌نوازی، جوان‌مردی، صداقت، امانت و حیا.

سؤال ۲۷ـ حدیثی در فضیلت حضرت عثمان رضی الله عنه بیان کنید؟

جواب حضرت پیامبر ﷺ فرمود: «عثمان رضی الله عنه باحیاترین فرد امت من است». (کنز العمال)

سؤال ۲۸ـ نام خاله حضرت عثمان رضی الله عنه چه بود؟

جواب سعدی بنت کریز.

سؤال ۲۹ـ نام خواهر حضرت عثمان رضی الله عنه چه بود؟

جواب آمنه بنت عفان.

سؤال ۳۰ـ دایی‌های عثمان رضی الله عنه را نام ببرید؟

جواب ولید بن عقبه، عماره بن عقبه و خالد بن عقبه.

سؤال ۳۱ـ عمه‌های عثمان رضی الله عنه را نام ببرید؟

جواب ام کلثوم، ام حکیم بنت عقبه و هند بنت عقبه.

سؤال ۳۲ـ حضرت عثمان رضی الله عنه چند بار ازدواج کرد؟

جواب هشت مرتبه.

سؤال ۳۳ـ نام همسران ایشان چه بود؟

جواب ۱ـ رقیه. ۲ـ ام کلثوم (دختران پیامبر صلی الله علیه وسلم)
۳ـ فاخته؛ دختر غزوان ٤ـ نائله؛ دختر فرافصه

۵ـ ام عمر ٦ـ فاطمه؛ دختر ولید ۷ـ رمله؛ دختر شیبه ۸ـ ام بنین.

سؤال ۳٤ـ کدام همسر ایشان وقت هجوم شورشیان انگشت او در دفاع عثمان رضی الله عنه قطع شد؟

جواب نائله.

سؤال ۳۵ـ نام فرزند ایشان از رقیه (دختر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم) چه بود؟

جواب «عبدالله» که در کودکی فوت کرد.

سؤال ۳٦ـ نام فرزند ایشان از ام کلثوم دختر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم چه بود؟

جواب او صاحب فرزندی از ایشان نشد.

سؤال ۳۷ـ نام فرزند ایشان از فاخته بنت غزوان چه بود؟

جواب «عبدالله اصغر» که در کودکی فوت کرد.

سؤال ۳۸ـ نام فرزندان ایشان از ام عمر بنت جندب چه بود؟

جواب عمرو، خالد، ابان، عمر و مریم.

سؤال ۳۹ـ نام فرزندان ایشان از نائله بنت فرافصه چه بود؟

جواب دختری بنام مریم و برخی مورخین دختری را بنام ام بنین یاد کرده‌اند.

سؤال ۴۰ـ همسرش نائله قبل از اسلام آوردن چه دینی داشت؟

جواب نصرانی بود.

سؤال ۴۱ـ نام فرزند ایشان از ام البنین چه بود؟

جواب پسری بنام عبدالملک.

سؤال ۴۲ـ از فرزندان رمله بنت شیبه (همسر حضرت عثمان رضی الله عنه) نام ببرید.

جواب عایشه، ام ابان و ام عمرو.

سؤال ۴۳ـ وقت شهادت او، چند همسر در عقد او بودند؟

جواب رمله، نائله و فاخته.

سؤال ۴۴ـ جمعاً حضرت عثمان رضی الله عنه چند فرزند داشت؟

جواب ۹ پسر و ۸ دختر.

سؤال ٤٥ـ چه کسی رقیه (دختر رسول اکرم ﷺ) را برایش خواستگاری کرد؟

جواب حضرت ابوبکر رضی الله عنه.

سؤال ٤٦ـ همسر حضرت عثمان رضی الله عنه؛ رقیه در چند سالگی فوت کرد؟

جواب بیست سالگی.

سؤال ٤٧ـ حضرت رقیه در چه روزی وفات کرد؟

جواب روز جنگ بدر.

سؤال ٤٨ـ همسر حضرت عثمان رضی الله عنه (رقیه) دختر پیامبر ﷺ بر اثر چه مریضی وفات کرد؟

جواب مرض حصبه.

سؤال ٤٩ـ وقتی همسرش رقیه فوت کرد، چه کسی در عقد او در آمد؟

جواب دختر دیگر رسول خدا ﷺ ام کلثوم.

سؤال ۵۰ـ وقتی ام کلثوم وفات کرد، پیامبر ﷺ چه فرمود؟

جواب فرمود: «اگر دختر دیگری داشتم به عثمان می‌دادم».

سؤال ۵۱ـ ام کلثوم همسر؛ حضرت عثمان رضی الله عنه در چه تاریخی وفات کرد؟

جواب سال نهم هجری.

سؤال ۵۲ـ وقتی پیامبر ﷺ ام کلثوم را به عثمان رضی الله عنه داد به او چه فرمود؟

جواب فرمود: «شوهر تو شبیه‌ترین فرد به ابراهیم و پدرت است».

سؤال ۵۳ـ نام مادر زن حضرت عثمان رضی الله عنه کیست؟

جواب خدیجه رضی الله عنها؛ همسر رسول خدا ﷺ.

سؤال ٥٤ـ حضرت عثمان رضی الله عنه در چه سالی با ام کلثوم ازدواج کرد؟

جواب سال سوم هجری.

سؤال ۵۵ـ نام ام کلثوم چه بود؟

جواب امیه.

سؤال ٥٦ـ پس از ازدواج، پیامبرﷺ از دخترش (ام کلثوم) چه سوالی کرد و او چه جواب داد؟

جواب شوهرت چگونه شوهری است؟ جواب داد: بهترین شوهر.

سؤال ٥٧ـ آیا ازدواج ام کلثوم و عثمانرضی الله عنه به امر خدا بود؟

جواب آری، پیامبرﷺ فرمود: «ای عثمان، جبرئیل به من خبر داد که ام کلثوم را به عقد تو در آورم».

سؤال ٥٨ـ ام کلثوم در چه سالی وفات کرد؟

جواب سال نهم هجری.

سؤال ٥٩ـ شرکت او در غزوات چگونه بود؟

جواب در همه غزوات به جز غزوه بدر شرکت داشت.

سؤال ٦٠ـ چرا در غزوه بدر شرکت نداشت؟

جواب به دستور رسول اکرم ﷺ از دختر او رقیه که همسر عثمان رضی الله عنه بود پرستاری می‌کرد، زیرا او به شدت مریض بود.

سؤال ٦١ـ رسول خدا ﷺ به او چه فرمود؟

جواب «از رقیه پرستاری کن؛ ثواب جنگ بدر به تو می‌رسد».

سؤال ٦٢ـ سرانجامِ همسرش (رقیه) چه شد؟

جواب پس از بازگشت پیروزمندانه رسول خدا ﷺ دخترش وفات کرده بود.

سؤال ٦٣ـ در صلح حدیبیه چه نقشی داشت؟

جواب سفیر رسول خدا ﷺ بود که به طرف کفار مکه فرستاده شد.

سؤال ٦٤ـ وقتی خبر رسید که حضرت عثمان رضی الله عنه به دست کفار مکه کشته شده است، پیامبر ﷺ چه کرد؟

جواب او همه اصحاب را جمع کرد و از آنها بیعت گرفت تا خون حضرت عثمان رضی الله عنه گرفته شود.

سؤال ٦٥ـ این بیعت چه نام گرفت؟

جواب بیعت الرضوان.

سؤال ٦٦ـ آیه‌ای را که خداوند از بیعت کنندگان اعلام رضایت نموده است، بگویید.

جواب «لقد رضی الله عن المومنین اذ یبایعونک تحت الشجره فعلم ما فی قلوبهم فانزل السکینه علیهم فاثابهم فتحاً قریباً».

سؤال ٦٧ـ پیامبر ﷺ برای اینکه حضرت عثمان رضی الله عنه از این ثواب (بیعت الرضوان) محروم نماند چه کرد؟

جواب او دست چپ را بر دست راست خود نهاد و فرمود: «این دست عثمان رضی الله عنه است».

سؤال ٦٨ـ در غزوه تبوک حضرت عثمان رضی الله عنه چه عملی انجام داد که پیامبر ﷺ برایش دعای خیر کرد؟

جواب: او در سه مرحله هزینه جنگ را پرداخت نمود و در هر مرحله ۱۰۰ شتر به این جنگ اختصاص می‌داد.

سؤال ۶۹ـ حضرت رسول اکرم ﷺ چه دعایی فرمود؟

جواب: سه بار فرمود: «الهی من از عثمان رضی الله عنه راضی‌ام تو هم راضی باش».

سؤال ۷۰ـ به اصحاب چه فرمود؟

جواب: «شما هم برای عثمان دعای خیر کنید».

سؤال ۷۱ـ رسول اکرم ﷺ در مورد این عمل حضرت عثمان رضی الله عنه چه فرمود؟

جواب: فرمود: «حضرت عثمان رضی الله عنه بعد از این روز ضرری نخواهد دید».

سؤال ۷۲ـ مجموعه کمک‌های حضرت عثمان رضی الله عنه در جیش العسره چقدر بود؟

جواب: سیصد شتر، ۵۰ اسب و هزار دینار طلا.

سؤال ۷۳ـ حدیثی در فضیلت حضرت عثمان رضی الله عنه بیان کنید.

جواب «خدایا از عثمان رضی الله عنه راضی باش» (سه مرتبه تکرار فرمود.) (ابن عساکر)

سؤال ۷۴ـ در ماجرای صلح حدیبیه وقتی مشرکین به عثمان اجازه دادند که تنها، اعمال عمره را انجام دهد، چه فرمود؟

جواب فرمود: «بدون محبوبم رسول خدا صلی الله علیه وسلم چنین نخواهم کرد».

سؤال ۷۵ـ وقتی مسلمین گفتند خوش به حال عثمان او اکنون خانه خدا را طواف می‌کند، رسول خدا صلی الله علیه وسلم چه فرمود؟

جواب فرمود: «اگر چندین سال بماند، بدون من طواف نخواهد کرد».

سؤال ۷۶ـ از خدمات عمومی حضرت عثمان رضی الله عنه بیان کنید.

جواب: در مدینه مسلمانان از کمبود آب در مضیقه بودند. حضرت عثمان رضی الله عنه چاه (بئر رومة) را خریداری نمود و وقف مسلمانان کرد.

سؤال ۷۷ـ حضرت پیامبر صلی الله علیه وسلم قبل از خریدن چاه چه فرموده بود؟

جواب: هر کسی این چاه را بخرد و وقف مسلمانان کند در عوض، خداوند به او بهشت عنایت می‌کند و حضرت عثمان رضی الله عنه این چاه را خرید.

سؤال ۷۸ـ قیمت این چاه چند درهم بود؟

جواب: ۳۵ هزار درهم.

سؤال ۷۹ـ در زمان خلافت حضرت ابوبکر رضی الله عنه چه سمتی داشت؟

جواب: از مشاورین بلند پایه ابوبکر رضی الله عنه بود.

سؤال ۸۰ـ در زمان خلافت حضرت عمر رضی الله عنه چه سمتی داشت؟

جواب: از اعضای شورای استنباط مرکزی (مجلس شورای اکابر) بود.

سؤال ۸۱ـ حضرت عثمانؓ در چه تاریخی به خلافت رسید؟

جواب: اواخر سال ۲۳ هجری قمری.

سؤال ۸۲ـ حضرت عثمانؓ چگونه به خلافت رسید؟

جواب: به وسیله شورای شش نفره‌ای که حضرت عمرؓ تشکیل داد، انتخاب شد و سپس بقیه مسلمانان با او بیعت کردند.

سؤال ۸۳ـ فرازی از اولین خطبه او پس از خلافت بیان کنید.

جواب: ای مردم! شما در دنیایی قدم گذاشته‌اید که روزی باید آنرا ترک کنید و باقی مانده عمری که پیش‌رو دارید بزودی به اتمام می‌رسد در این مدت هر کار خیری از دست شما بر می‌آید، انجام دهید و از گذشتگان پند بگیرید.

سؤال ۸۴ـ وقتی به خلافت رسید چه دستوراتی به استانداران داد؟

جواب به رعایت حقوق مردم، جلوگیری از اخذ مالیات سنگین، رعایت حقوق ذمیان و غیر مسلمانان، ممنوع کردن فرماندارن از دریافت حقوق بیشتر از حق تعیین شده و تأکید بر حفظ امانت توصیه کرد.

سؤال ۸۵ـ چه شهرهایی در زمان حضرت عثمان رضی الله عنه فتح شدند؟

جواب شهرهای همدان، ری، آذربایجان، اسکندریه، قسمتی از آفریقا، طرابلس و اندلس.

سؤال ۸۶ـ شورش‌های آذربایجان به دست کدام فرمانده عثمان رضی الله عنه آرام شد؟

جواب ولید بن عقبه.

سؤال ۸۷ـ شورش‌های اسکندریه به وسیله کدام فرمانده او مهار شد؟

جواب عمرو بن عاص رضی الله عنه.

سؤال ۸۸ـ شورش‌های همدان که بعد از وفات حضرت عمرﷺ سربلند کردند به وسیله کدام فرمانده سرکوب شدند؟

جواب مغیره بن شعبهﷺ.

سؤال ۸۹ـ جزیره قبرس به وسیله کدام فرمانده او فتح شد؟

جواب معاویهﷺ.

سؤال ۹۰ـ از دیگر فتوحات زمان حضرت عثمانﷺ را ذکر کنید.

جواب طبرستان، کرمان، بلوچستان، شیراز و افغانستان.

سؤال ۹۱ـ جنگ افریقا چه نامیده شد؟

جواب حرب العبادله.

سؤال ۹۲ـ چرا به این نام مشهور شد؟

جواب زیرا فرماندهان آن، عبدالله بن عباسﷺ، عبدالله بن عمرﷺ، عبدالله بن سعدﷺ و عبدالله بن زبیرﷺ بودند.

سؤال ۹۳ـ این جنگ چند روز طول کشید؟

جواب ٤٠ روز.

سؤال ٩٤ـ فرمانده کفار چه کسی بود؟

جواب شخصی بنام جرجیر (گویگور).

سؤال ۹۵ـ او چه جایزه‌ای برای کشتن فرمانده مسلمانان (عبدالله بن سعد رضی الله عنه) تعیین کرد؟

جواب گفته بود: هر کسی سر عبدالله بن سعد رضی الله عنه را بیاورد، صد هزار اشرفی پاداش می‌گیرد و دخترش را به عقد او در می‌آورد.

سؤال ٩٦ـ عاقبت جنگ چه شد؟

جواب مسلمانان پیروز شدند.

سؤال ۹۷ـ جرجیر به وسیله چه کسی به هلاکت رسید؟

جواب عبدالله بن زبیر رضی الله عنه.

سؤال ۹۸ـ به هر نفر رزمنده در این جنگ چقدر غنیمت رسید؟

جواب به هر سوار، سه هزار اشرفی و به هر پیاده هزار اشرفی.

سؤال ۹۹ـ کدام نوع جنگ برای اولین بار در زمان حضرت عثمان رضی الله عنه روی داد؟

جواب در زمان حضرت عثمان رضی الله عنه جنگ‌های دریایی رخ داد که قبل از او نبود.

سؤال ۱۰۰ـ حضرت رسول خدا صلی الله علیه وسلم درباره این جنگ‌ها چه پیشگویی فرموده بود؟

جواب روزی پس از استراحت در خانه‌ی امّ حرام بیدار شد و لبخند زد و فرمود: «اینک بعضی از امت خود را دیدم که سوار بر کشتی‌ها در دریا با ابهت کامل حرکت می‌کنند؛ چنانکه پادشاهان بر تخت‌های خود نشسته‌اند. بهشت برای آنها واجب شده است». (بخاری)

سؤال ۱۰۱ـ ام حرام چه گفت؟

جواب گفت: یا رسول الله صلی الله علیه وسلم دعا کن من هم از آنها باشم. و رسول خدا صلی الله علیه وسلم فرمود: «تو از آنهایی».

سؤال ۱۰۲ـ عاقبت ام حرام چه شد؟

جواب در همین جنگ هنگام بازگشت همراه شوهرش از اسب افتاد و زیر پای آنها شهید شد و در همان جزیره قبرس دفن شد.

سؤال ۱۰۳ـ چند شهر باقی‌مانده از ایران را که در زمان خلافت حضرت عثمان رضی الله عنه فتح شدند نام ببرید.

جواب خراسان، فیروز آباد، شیراز و نیشابور.

سؤال ۱۰٤ـ کدام یک از شاهان مغرور و مشهور در زمان خلافت حضرت عثمان رضی الله عنه هلاک شدند؟

جواب قیصر روم و یزدگرد.

سؤال ۱۰۵ـ سخنی از سخنان حضرت عثمان رضی الله عنه را بیان کنید.

جواب فرمود: «با خدا تجارت کنید که نفع زیادی می‌برید».

سؤال ۱۰٦ـ اندلس (اسپانیا) به دست کدام فرماندهان دلیر عثمان رضی الله عنه فتح شد؟

جواب عبدالله بن قیس رضی الله عنه و عبدالله بن نافع رضی الله عنه.

سؤال ۱۰۸ـ جزیره قبرس چگونه فتح شد؟

جواب پس از حمله لشکر اسلام، آنها مقداری استقامت کردند؛ امّا پس از اندکی به ناچار تسلیم شدند و جزیه پرداخت کردند.

سؤال ۱۰۹ـ در این لشکرکشی کدام یک از اصحاب مشهور شرکت داشتند؟

جواب عباده بن صامت رضی الله عنه، ابودرداء رضی الله عنه، ابوذر غفاری رضی الله عنه و شداد بن اوس رضی الله عنه.

سؤال ۱۱۰ـ وقتی دشمنان اسلام پیروزی‌های پیاپی حضرت عثمان رضی الله عنه را دیدند چه کردند؟

جواب چون توان مقابله نداشتند آشوب و فتنه برپا کردند و مردم را نسبت به خلیفه بدبین نمودند.

سؤال ۱۱۱ـ مازندران در چه سالی فتح شد؟

جواب سال ۳۰ هجری زمان خلافت عثمان رضی الله عنه.

سؤال ۱۱۲ـ خراسان در چه سالی فتح شد؟

جواب سال ۳۱ هجری زمان عثمان رضی الله عنه.

سؤال ۱۱۳ـ حدیثی در فضیلت حضرت عثمان رضی الله عنه بیان کنید.

جواب «ان عثمان رجل حیی ستیر تستحی منه الملائکه» (احمد)؛ همانا عثمان مردی پرشرم و محجوبی است که فرشتگان از او شرم می‌کنند.

سؤال ۱۱۴ـ وضعیت مالی حضرت عثمان رضی الله عنه چگونه بود؟

جواب او از ثروتمندان قریش بود.

سؤال ۱۱۵ـ از تقوای او بیان کنید.

جواب او تلاوت قرآن را بسیار دوست داشت و هیچ‌گاه نماز شب از او فوت نمی‌شد. روزه نفلی زیاد می‌گرفت؛ حتی روزی‌که شهید شد روزه بود.

سؤال ۱۱۶ـ از سخاوت‌های حضرت عثمان رضی الله عنه بیان کنید.

جواب در زمان خلافت حضرت ابوبکر رضی الله عنه قحطی شدیدی رخ داد. بارهای شتران او که گندم بود

وارد مدینه شد. تجار نزد او رفتند تا بار شتران را بخرند. عثمانؓ فرمود: «چقدر سود می‌دهید»؟ گفتند: «۲۰ درصد». حضرت فرمودند: «کم است». گفتند: «۵۰ درصد». فرمود: «بیشتر می‌خواهم». آنها گفتند: «کسی بیشتر سود به شما نمی‌دهد». فرمود: «کسی است که به هر درهم ده درهم می‌دهد. آنگاه فرمود: خدایا گواه باش این بارها را به خاطر تو به فقرا بخشیدم».

سؤال ۱۱۷ـ نمونه‌ای دیگر از خدمت اجتماعی عثمانؓ را بیان کنید.

جواب زمینی کنار مسجد نبوی بود. رسول خداﷺ فرمود: «چه کسی این زمین را برای مسجد خریداری می‌کند و در عوض بهشت دریافت کند؟» حضرت عثمانؓ آنرا خریداری نمود و به مسجد اضافه کرد.

سؤال ۱۱۸ـ حضرت عثمانؓ در ایام خلافت خود چند بار به حج رفت؟

جواب: به جز سال آخر، هر سال به مراسم حج می‌رفت.

سؤال ۱۱۹ـ در آخرین حج خلافت ایشان، امیر حج چه کسی بود؟

جواب: عبدالله بن عباس رضی الله عنه.

سؤال ۱۲۰ـ وضع اقتصادی مردم در زمان خلافت ایشان چگونه بود؟

جواب: مردم در وضع خوبی قرار داشتند تا آنجا که قرار شد کسانی‌که بر آنها زکات واجب است، خود زکات را به مستمندان برسانند.

سؤال ۱۲۱ـ از خدمت مشهور حضرت عثمان رضی الله عنه بیان کنید.

جواب: جمع‌آوری قرآن مجید.

سؤال ۱۲۲ـ چه انگیزه‌ای باعث شد عثمان رضی الله عنه قرآن را جمع‌آوری کند؟

جواب: وجود قرائت‌های مختلف از قرآن.

سؤال ۱۱۲ـ چه کسی را مسئول این‌کار گماشت؟

جواب زید بن ثابت رضی الله عنه.

سؤال ۱۲۳ـ حضرت عثمان رضی الله عنه از کدام قرآن، نسخه‌برداری کرد؟

جواب از قرآنی که در زمان خلافت حضرت ابوبکر رضی الله عنه صحابه آن‌را جمع‌آوری کرده بودند.

سؤال ۱۲٤ـ با بقیه مصاحف چه کرد؟

جواب آنها را از بین برد.

سؤال ۱۲۵ـ این عمل حضرت عثمان رضی الله عنه چه نفعی برای مسلمانان داشت؟

جواب همه مسلمانان بر خواندن یک قرآن به توافق رسیدند و اختلاف آنها حل شد.

سؤال ۱۲٦ـ چه کسی پیشنهاد کرد قرآن (در زمان خلافت عثمان رضی الله عنه) جمع‌آوری شود؟

جواب حذیفه بن یمان رضی الله عنه.

سؤال ۱۲۷ـ علت این پیشنهاد چه بود؟

جواب وقتی حذیفه رضی الله عنه از ناحیه آذربایجان بر می‌گشت، مشاهده کرد که افراد هر قبیله مطابق با

لهجه خود قرآن را تلاوت می‌کنند و برخی یکدیگر را تکفیر می‌کنند و با هم مشاجره دارند؛ لذا حضرت عثمان رضی الله عنه را از این خطر باخبر نمود.

سؤال ۱۲۸ـ این واقعه در چه سالی بود؟

جواب سال بیست و پنج هجری.

سؤال ۱۲۹ـ حضرت عثمان رضی الله عنه بعد از این اخبار چه می‌کند؟

جواب سریعاً احساس خطر می کند و همان قرآنی را که در زمان حضرت ابوبکر رضی الله عنه تدوین شده بود مطالبه می‌کند و دستور می‌دهد به لهجه فصیح قریش نوشته شود و از آن نسخه‌برداری شود.

سؤال ۱۳۰ـ چه کسانی را مسئول کتابت قرآن تعیین می‌کند؟

جواب عبدالله بن زبیر رضی الله عنه، سعید بن العاص رضی الله عنه و عبدالرحمن بن حارث رضی الله عنه.

سؤال ۱۳۱ـ این قرآن نزد چه کسی نگهداری می‌شد؟

جواب نزد حفصه؛ دختر حضرت عمرؓ و همسر رسول خدا ﷺ.

سؤال ۱۳۲ـ چند نسخه از آن تدوین گردید؟

جواب هفت نسخه.

سؤال ۱۳۳ـ حضرت عثمانؓ پس از نشر این نسخ قرآنی چه دستور داد؟

جواب فرمود: «همه مسلمانان طبق این قرآن تعلیم ببینند و همین قرائت را رواج دهند».

سؤال ۱۳٤ـ حضرت علیؓ درباره‌ی این عمل حضرت عثمانؓ چه فرمود؟

جواب فرمود: «این عمل عثمانؓ شگفت‌انگیز بود اگر من هم به جای او خلیفه بودم، حتماً این‌کار را می‌کردم».

سؤال ۱۳۵ـ نمونه‌ای از سخاوت حضرت عثمانؓ را بیان کنید.

جواب حضرت عثمانؓ پنج هزار درهم از طلحه طلبکار بود روزی در راه مسجد، طلحه به وی

گفت: مال تو را آماده کرده‌ام. فرمود: آنها را به خاطر مروت تو، به خودت بخشیدم.

سؤال ۱۳۶ـ اولین خلیفه‌ای که در روزهای خلافت او مادرش زنده بود، چه کسی بود؟

جواب عثمان رضی الله عنه.

سؤال ۱۳۷ـ اولین والی که حضرت عثمان رضی الله عنه به کوفه فرستاد، چه کسی بود؟

جواب حضرت سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه که به جای مغیره منسوب شد.

سؤال ۱۳۸ـ در چه سالی انگشتر رسول خدا صلی الله علیه وسلم و مهر آنحضرت او که به ابوبکر رضی الله عنه و عمر رضی الله عنه و سپس به عثمان رضی الله عنه رسیده بود مفقود شد؟

جواب سال ۳۰ هجری در چاه عریس افتاد و توسط منافقی دزدیده شد. بعدها در زمان شهادت حضرت عثمان رضی الله عنه از آن سوء استفاده شد و نامه‌های جعلی از طرف عثمان رضی الله عنه به‌وسیله آن مهر می‌شد.

سؤال ۱۳۹ـ چه کسی فرزند ابـوذر غفـاری رضی الله عنه را پس از وفات او به سرپرستی گرفت؟

جواب حضرت عثمان رضی الله عنه.

سؤال ۱٤۰ـ حدیثی در فضیلت حضرت عثمان رضی الله عنه بیان کنید.

جواب پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: «بار خدایا گناهان گذشـته و آینده‌ی عثمان رضی الله عنه را ببخش ». (طبرانی)

سؤال ۱٤۱ـ شفقت او نسبت به رعیـتش چگونـه بود؟

جواب او بعد از اذان جمعه از مردم قیمت بـازار و احوال مریضان را می‌پرسید.

سؤال ۱٤۲ـ از امتیازات حضرت عثمان رضی الله عنه را کـه نصیب هیچ بشری نشده است،بگویید.

جواب او دو دختر پیـامبر را ازدواج کـرد و هـیچ کسی غیر از او چنین امتیازی نداشته است.

سؤال ۱٤۳ـ چه کسانی در عهد رسـول اکـرم صلی الله علیه وسلم فتوا می‌دادند؟

جواب ابوبکر رضی الله عنه، عمر رضی الله عنه، عثمان رضی الله عنه، علی رضی الله عنه، ابی بن کعب رضی الله عنه و معاذ بن جبل رضی الله عنه.

سؤال ۱۴۴ـ از سخنان رسول خدا صلی الله علیه وسلم که در حق عثمان رضی الله عنه فرمودند، بیان کنید.

جواب «ان اشد هذه الامه بعدنبیها حیاء عثمان»؛ عثمان پس از پیامبر این امت از همه باحیاتر است.

سؤال ۱۴۵ـ مولف تاریخ خلفا کیست؟

جواب جلال الدین سیوطی.

سؤال ۱۴۶ـ مولف سیرت خلفای راشدین کیست؟

جواب علامه عبدالشکور لکهنوی.

سؤال ۱۴۷ـ چند کتاب در مورد سیرت و زندگی حضرت عثمان رضی الله عنه نام ببرید.

جواب صهرین، تاریخ خلفاء (مولف: دکتر صلابی) و سیرت عثمان ذی النورین.

سؤال ۱٤۸ـ حضرت عثمانؓ زمان ازدواج حضرت علیؓ چه کرد؟

جواب در مخارج به او کمک کرد.

سؤال ۱٤۹ـ دو خصوصیت بارز دیگر حضرت عثمانؓ را نام ببرید.

جواب او می‌فرماید: «من هرگز در جاهلیت و اسلام شراب نخوردم و هرگز زنا نکردم».

سؤال ۱۵۰ـ سخنی از سخنان حضرت عثمانؓ را بیان کنید.

جواب «قلبی که پاک باشد از قرآن سیر نمی‌شود».

سؤال ۱۵۱ـ از شاگردان حضرت عثمانؓ را که از او قرآن آموختند نام ببرید؟

جواب ابو عبدالرحمان السلمی، مغیره بن ابی شهاب و ابوالاسود.

سؤال ۱۵۲ـ حدیثی از رسول خداﷺ نقل کنید که راوی آن عثمانؓ باشد؟

جواب «خیرکم من تعلم القرآن و علمه».

سؤال ۱۵۳ـ آیا عثمان رضی الله عنه حافظ قرآن بود؟

جواب آری، او حافظ قرآن بود.

سؤال ۱۵٤ـ پیامبر صلی الله علیه وسلم بین کدام انصاری و عثمان رضی الله عنه پیمان برادری بست؟

جواب اوس بن ثابت رضی الله عنه.

سؤال ۱۵۵ـ رابطه او با رسول اکرم صلی الله علیه وسلم چگونه بود؟

جواب او خود را فدای رسول اکرم صلی الله علیه وسلم کرده بود و در مدرسه‌ی نبوت، زانوی تلمذ زده بود؛ همانگونه که در مکه همواره با او بود و در سختی و شدائد او را همراهی می‌کرد.

سؤال ۱۵٦ـ رفاقت با پیامبر صلی الله علیه وسلم چه سودی برای حضرت عثمان رضی الله عنه داشت؟

جواب عثمان رضی الله عنه به برکت رفاقت رسول خدا صلی الله علیه وسلم و تربیت او به درجات ایمانی بالایی دست یافت.

سؤال ۱۵۷ـ رابطه او با قرآن چگونه بود؟

جواب قرآن هرگز از دامان او جدا نمی‌شد؛ حتی زمان شهادت، قرآن تلاوت می‌کرد. می‌گویند او تنها کسی است که قرآن را در نماز شب ختم کرده است.

سؤال ۱۵۹ـ چند صفت اخلاقی دیگر از او بیان کنید.

جواب بردبار بود. زود از حق خود چشم‌پوشی می‌کرد و نرم‌خو بود.

سؤال ۱٦۰ـ حدیثی را که عثمان رضی الله عنه روایت کرده است بیان کنید.

جواب «من تعمد علی کذبا فلیتبوا بیتاً فی النار».

سؤال ۱٦۱ـ حضرت عثمان رضی الله عنه برای زایرین بیت الله الحرام چه خدمتی نمود؟

جواب مسجد الحرام را جهت آسایش آنها گسترش داد.

سؤال ۱۶۲ـ برای امر قضاوت چه کار نوینی انجام داد؟

جواب او محلی خاص برای امر قضاوت ساخت. قبل از او ابوبکر رضی الله عنه و عمر رضی الله عنه در مسجد قضاوت می‌کردند.

سؤال ۱۶۳ـ در چه سالی حضرت عثمان رضی الله عنه دیوار مسجد النبی را تعمیر نمود؟

جواب سال ۲۹ هجری قمری.

سؤال ۱۶۴ـ چگونه آنرا تعمیر نمود؟

جواب دیوار مسجد النبی را به طول هشتاد و عرض و هفتاد و پنج متر با سنگ و آهک بلند نمود.

سؤال ۱۶۵ـ حدیثی در فضیلت حضرت عثمان رضی الله عنه بیان کنید.

جواب «در بهشت هر نبی رفیقی دارد و رفیق من در بهشت عثمان رضی الله عنه است».

سؤال ١٦٦ـ آيا حضرت عثمان رضي الله عنه نيز از عشره مبشره است؟

جواب آری.

سؤال ١٦٧ـ عشره مبشره به چه کسانی می‌گویند؟

جواب به ده نفری که پیامبر صلی الله علیه وسلم به آنها در دنیا بشارت بهشت داده است.

سؤال ١٦٨ـ عشره مبشره را نام ببرید؟

جواب ابوبکر رضي الله عنه، عمر رضي الله عنه، عثمان رضي الله عنه، علی رضي الله عنه، طلحه بن عبیدالله رضي الله عنه، زبیر رضي الله عنه، سعد رضي الله عنه، عبدالرحمن بن عوف رضي الله عنه، سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه و ابوعبیده جراح رضي الله عنه.

سؤال ١٦٩ـ درآمد حضرت عثمان رضي الله عنه از کجا بود؟

جواب او شخصاً تجارت می کرد و از بیت المال چیزی نمی‌گرفت.

سؤال ١٧٠ـ نمونه‌ای از خداترسی حضرت عثمان رضي الله عنه را بیان کنید.

جواب: او شبها برای تهجد بلند می‌شد و خودش آب وضو را تهیه می‌کرد. گفتند: چرا غلام را برای این‌کار بیدار نمی‌کنی فرمود: «وقت استراحت آنهاست من از حقوق‌شان می‌ترسم».

سؤال ۱۷۱ـ از خصوصیات و شایستگی او بیان کنید؟

جواب: او از سابقین اولین در اسلام است ۲ـ از اولین مهاجرینی است که در راه اسلام هجرت کرد ۳ـ از عشره مبشره است ٤ـ جامع قرآن است ۵ـ از اشخاصی است که در فضیلت بیعت الرضوان شرکت داشت.

سؤال ۱۷۳ـ پیامبر صلی الله علیه وسلم درباره حیای عثمان رضی الله عنه چه فرمود؟

جواب: «شدیدترین افراد امت من از لحاظ حیاء عثمان رضی الله عنه است».

سؤال ۱۷٤ـ از کرامات ایشان بیان کنید.

جواب شخصی‌که در مسیر راه چشم‌چرانی کرده بود وقتی روبروی او قرار گرفت فرمود: «بعضی از مردم نزد من می‌آیند، زنا در چشمانشان نمایان است».

سؤال ۱۷۵ـ حدیثی در فضیلت عثمان رضی الله عنه بیان کنید؟

جواب «به خدا سوگند حضرت عثمان رضی الله عنه برای هفتاد هزار نفر از امت من که مستوجب آتش شده‌اند، شفاعت خواهد کرد». (طبرانی، سیوطی)

سؤال ۱۷۶ـ سخنی از سخنان او را بیان کنید؟

جواب حضرت عثمان رضی الله عنه فرمود: «قبر باعث راحت کسانی است که دنیا زندانشان باشد».

سؤال ۱۷۷ـ از کسانی‌که در زمان حضرت عثمان رضی الله عنه وفات کردند، چند نفر را نام ببرید.

جواب سراقه بن مالک رضی الله عنه، اوس بن صامت رضی الله عنه، عبدالله بن حذافه رضی الله عنه و حارث بن نوفل رضی الله عنه.

سؤال ۱۷۸ـ حضرت عثمان رضی الله عنه برای مؤذن‌ها چه خدمتی کرد؟

جواب برایشان حقوق تعیین نمود.

سؤال ۱۷۹ـ نقش انگشتر عثمان رضی الله عنه چه بود؟

جواب «امنت بالذی خَلَقَ فسوّی».

سؤال ۱۸۰ـ اولین نمازی که حضرت عثمان رضی الله عنه به هنگام خلافت خود ادا کرد، کدام نماز بود؟

جواب نماز عصر و در همان وقت اولین خطبه را پس از خلافت نیز ایراد کرد.

سؤال ۱۸۱ـ این سخن از کیست؟ «حضرت عثمان رضی الله عنه به بهشت و قاتلانش به جهنم خواهند رفت»؟

جواب حذیفه بن یمان رضی الله عنه.

سؤال ۱۸۲ـ این سخن از کیست: «مردم کسی را بعد از عثمان رضی الله عنه همچون او نخواهند یافت»؟

جواب ابن مسعود رضی الله عنه.

سؤال ۱۸۳ـ روش حکومت حضرت عثمان رضی الله عنه با حضرت عمر رضی الله عنه چه تفاوتی داشت؟

جواب حضرت عمر رضی الله عنه شدیداً زیردستان و والیان خود را محاسبه می‌کرد؛ ولی طبع و خوی نرم عثمان رضی الله عنه برعکس این بود.

سؤال ۱۸٤ـ حضرت عثمان رضی الله عنه درباره حکومت حضرت عمر رضی الله عنه چه می‌فرماید؟

جواب فرمود: «خدا عمر رضی الله عنه را رحمت کند. چه کسی می‌تواند مثل او باشد».

سؤال ۱۸۵ـ اذان دوم روز جمعه توسط چه کسی اضافه شد؟

جواب حضرت عثمان رضی الله عنه.

سؤال ۱۸٦ـ آیا این عمل او بدعت در دین نیست؟

جواب خیر؛ زیرا رسول خدا صلی الله علیه و سلم فرمود: «علیکم بسنتی وسنه الخلفاء الراشدین من بعدی». (ابی داوود)

سؤال ۱۸۷ـ چرا این اذان اضافه شد؟

جواب برای خبر دادنِ مسلمانان که وقت نماز فرا رسیده است.

سؤال ۱۸۸ـ آیا اصحاب به این عمل عثمان رضی الله عنه معترض نشدند؟

جواب خیر؛ حتی در زمان علی رضی الله عنه و معاویه رضی الله عنه و تا امروز ادامه دارد.

سؤال ۱۸۹ـ نمونه‌ای از تقوا و محبت او با رسول الله صلی الله علیه وسلم را بگویید.

جواب او می‌فرماید: «از زمانی‌که با دست رسول خدا بیعت کردم، دست راست را بر عورت خود نگذاشتم» و از روزی که مسلمان شد هر روز غسل می‌کرد.

سؤال ۱۹۰ـ کدام صحابه بیشتر از دیگران احکام حج را می‌دانستند؟

جواب عثمان رضی الله عنه و سپس عبدالله بن عمر رضی الله عنه.

سؤال ۱۹۱ـ حضرت عثمان رضی الله عنه چگونه بر استانداران خود نظارت می‌کرد؟

جواب در موسم حج از مردم هر منطقه از اعمال و کردار استانداران سوال می‌کرد و افراد خاصی در مناطق مختلف به صورت نامه به او گزارش می‌دادند.

سؤال ۱۹۲ـ نمونه‌ای از خوف و خشیت او را بیان کنید.

جواب او همواره از قبرستان دیدن می‌کرد و می‌گریست و می‌فرمود: «قبر، اولین منزل است. کسی که از آن نجات کند، بعد از آن برایش آسان می‌شود».

سؤال ۱۹۳ـ حضرت عثمان رضی الله عنه از بودجه بیت المال در چه مصارفی خرج می‌کرد؟

جواب پرداخت حقوق به همه مردم، لشکریان و سربازان؛ تامین هزینه حج و عمره؛ تعمیر و

گسترش مسجد النبی؛ تعمیر و گسترش مسجد الحرام و حفر چاه.

سؤال ۱۹۴ـ مشهورترین قضات خلافت عثمان رضی الله عنه چه کسانی بودند؟

جواب زید بن ثابت رضی الله عنه در مدینه، ابودرداء رضی الله عنه در دمشق، کعب بن سور رضی الله عنه و ابو موسی اشعری رضی الله عنه در بصره، شریح رضی الله عنه در کوفه، ثمامه رضی الله عنه در صنعا، عثمان بن قیس رضی الله عنه در مصر.

سؤال ۱۹۵ـ اولین قضاوت حضرت عثمان رضی الله عنه بعد از خلافت در چه موردی بود؟

جواب در مورد عبیدالله بن عمر رضی الله عنه فرزند عمر رضی الله عنه بود که پسر ابولولو را که در قتل پدرش همیار او بود کشت و عمر رضی الله عنه او را زندان کرده بود تا خلیفه بعد از او درباره‌اش قضاوت کند.

سؤال ۱۹۶ـ در چه تاریخی بیعت عمومی با عثمان رضی الله عنه صورت گرفت؟

جواب بعد از نماز صبح آخر ماه ذیحجه ۲۳ هجری مطابق با ٦ نوامبر ٦٤٤ میلادی.

سؤال ۱۹۷ـ سخنی از سخنان حضرت عثمانﷺ را بیان کنید.

جواب «حلاوت عبادت را در چهار چیز یافتم: اول در ادای فرایض؛ دوم اجتناب از محارم خدا؛ سوم امر به معروف به خاطر خدا و چهارم نهی از منکر به خاطر ترس از غضب پروردگار».

سؤال ۱۹۸ـ بعد از حضرت عثمانﷺ چه کسی به خلافت رسید؟

جواب حضرت علیﷺ.

سؤال ۱۹۹ـ در فتح مکه کدام مشرک از عثمانﷺ طلب کرد تا پیش رسول خداﷺ برای او شفاعت کند؟

جواب عبدالله بن سعد بن ابی السرح.

سؤال ۲۰۰ـ وقتی پیامبرﷺ بر کوه حرا قرار گرفت و سنگ زیر پای او لغزید چه فرمود؟

جواب «آرام بگیر بر تو پیامبر، صدیق و شهیدی قرار دارد».

سؤال ۲۰۱ـ خداوند درباره مهاجرین اولین که از جمله آنها عثمان رضی الله عنه است، چه‌می فرماید؟

جواب «والذین هاجروا فی الله من بعد ما ظلموا لنبوئنهم فی الدنیا حسنه والاجر الاخره اکبر لوکانوا یعلمون» (نحل/٤١)

سؤال ۲۰۲ـ آیا به او می‌توان لقب «صحابی» داد؟

جواب آری، او از اصحاب بزرگوار پیامبر صلی الله علیه وسلم بود.

سؤال ۲۰۳ـ پیامبر صلی الله علیه وسلم درباره اصحاب خود چه فرمود؟

جواب «اصحاب من مانند ستارگان‌اند. به هر کدام اقتدا کنید هدایت می‌یابید».

سؤال ۲۰٤ـ کدام خلیفه راشد بیش از دیگران زندگی کرد؟

جواب حضرت عثمان رضی الله عنه.

سؤال ۲۰۵ـ چه کسی در زمان خلافت حضرت عثمانؓ فتنه‌گری می‌کرد؟

جواب عبدالله بن سباء؛ منافق مشهور.

سؤال ۲۰۶ـ او چگونه فتنه‌گری می‌کرد؟

جواب با تبلیغ اینکه علیؓ از عثمانؓ برای خلافت برحق‌تر است و مردم را به استانداران عثمانؓ بدبین می‌کرد.

سؤال ۲۰۷ـ حضرت عثمانؓ در چه سالی به شهادت رسید؟

جواب ۳۵ هجری قمری ۱۸ ذیحجه.

سؤال ۲۰۸ـ سردسته قاتلان حضرت عثمانؓ چه کسانی بودند؟

جواب قتیره، سوران بن حمران و غافقی بن حرب.

سؤال ۲۰۹ـ در چه روزی به شهادت رسید؟

جواب روز جمعه.

سؤال ۲۱۰ـ هنگام شهادت چند سال داشت؟

جواب هشتاد و دو سال.

سؤال ۲۱۱ـ چه کسی بر او نماز خواند؟

جواب حضرت زبیر رضی الله عنه.

سؤال ۲۱۲ـ حضرت عثمان رضی الله عنه درباره تبعات قتل خود چه پیشگویی کرده بود؟

جواب «اگر مرا بکشید شمشیر بر گردن خود می‌نهید و خداوند بعد از آن اختلاف را هرگز از میانتان بر نمی‌دارد».

سؤال ۲۱۳ـ پیامبر درباره شهادت حضرت عثمان رضی الله عنه چه پیشگویی کرده بود؟

جواب «او در آشوب و فتنه‌ای که ایجاد می‌شود به شهادت می‌رسد».

سؤال ۲۱٤ـ چگونه او به شهادت رسید؟

جواب گروه شورشیان چند روز خانه او را محاصره کرده بودند و در نهایت از درب و دیوار بر او هجوم بردند.

سؤال ۲۱۵ـ حضرت عثمان رضی الله عنه قبل از شهادت چه خوابی دیده بود؟

جواب او خواب دید که پیامبر به او فرمود: «روزه بگیر و نزد ما افطار کن».

سؤال ۲۱٦ـ حضرت عثمانؓ این خواب را چگونه تعبیر کرد؟

جواب فرمود: «مرگم نزدیک شده است. به زودی رسول خداﷺ و یاران خود را ملاقات می‌کنم».

سؤال ۲۱۷ـ وقتی شورشیان خانه عثمانؓ را محاصره کردند، حضرت علیؓ چه کرد؟

جواب آنها را پند داد و متفرق کرد.

سؤال ۲۱۸ـ وقتی شورشیان به علیؓ گفتند: شما شایسته خلافت هستید و از عثمانؓ بدگویی کردند علیؓ چه فرمود؟

جواب «برخیزید شما نفرین‌شدگان خدا و رسول هستید».

سؤال ۲۱۹ـ حضرت علیؓ چه کسانی را برای حفاظت جان حضرت عثمانؓ تعیین نمود؟

جواب دو فرزندش؛ حسن و حسین رضی الله عنهما و غلامش قنبر را.

سؤال ۲۲۰- چه کسانی همراه فرستادگان علی رضی الله عنه با آنها همکاری داشتند؟

جواب عبدالله بن زبیر رضی الله عنه و محمد بن طلحه رضی الله عنه.

سؤال ۲۲۱- پس از اینکه حضرت علی رضی الله عنه شورشیان را متقاعد کرد که برگردند، عبدالله بن سبأ چه کرد؟

جواب او نامه‌ای جعلی از طرف عثمان رضی الله عنه به والیانش نوشت؛ مبنی بر اینکه وقتی شورشیان به ولایات خود رسیدند کشته شوند و شخصی را مامور کرد تا از کنار آنها بگذرد و وانمود کند که حامل نامه عثمان رضی الله عنه است.

سؤال ۲۲۲- وقتی شورشیان نامه جعلی را دیدند چه کردند؟

جواب خشمگینانه به مدینه بازگشتند.

سؤال ۲۲۱ـ شورشیانی که از راه بصره برگشتند به حضرت علی‌ﷺ چه گفتند؟

جواب گفتند: تو خود، ما را متفرق کردی و اکنون برای ما نامه می‌نویسی که برگردید.

سؤال ۲۲۳ـ حضرت علی‌ﷺ چه فرمود؟

جواب حضرت به توطئه پی می‌برد و می‌فرماید: «به خدا سوگند من از ماجرا خبر ندارم».

سؤال ۲۲٤ـ چرا اهل مدینه از عثمان‌ﷺ دفاع نکردند؟

جواب آن زمان موسم حج بود و اکثر آنها به حج رفته بودند. ۲ـ شورشیان ناگهانی به مدینه هجوم بردند. ۳ـ آنها چندین بار قبل خانه عثمان‌ﷺ را محاصره کردند و بر گشتند. اهل مدینه بر این باور بودند که این بار نیز همان کار انجام می‌گیرد.

سؤال ۲۲۵ـ چرا عثمان‌ﷺ از خود دفاع نکرد؟

جواب زیرا حضرت عثمان‌ﷺ نمی‌خواست در مدینه خونریزی شود؛ حتی بسیاری از محافظان

خود را مرخص کرده بود و غلامان خود را فرمود: «هر کسی شمشیر در نیام کند و برود آزاد است».

سؤال ۲۲۶ـ حضرت زید بن ثابت رضی الله عنه چه پیشنهادی داد؟

جواب به عثمان رضی الله عنه فرمود: «من تمام انصار را به حمایت از تو رهبری می‌کنم».

سؤال ۲۲۷ـ عثمان رضی الله عنه چه جواب داد؟

جواب «هرگز جنگ را اجازه نمی‌دهم».

سؤال ۲۲۸ـ محاصره کنندگان خانه حضرت عثمان رضی الله عنه چه کسانی بودند؟

جواب مالک بن حارث با ۲۰۰ شورشی؛ غافقی با ۳۰۰ شورشی و حکیم بن جبله (دزد مشهور) با ۱۰۰ شورشی.

سؤال ۲۲۹ـ حضرت رسول صلی الله علیه وسلم درباره ظهور فتنه بعد از عثمان رضی الله عنه چه فرموده بود؟

جواب ابن عمر‌ رضی الله عنه می‌فرماید: «رسول خدا فتنه‌ای را یاد کرد و به طرف عثمان‌ رضی الله عنه اشاره نمود که ایشان در این فتنه به شهادت می‌رسند».

سؤال ۲۳۰ـ رسول خدا صلی الله علیه وسلم در مورد خلافت و شهادت عثمان‌ رضی الله عنه چه فرموده بود؟

جواب «ای عثمان‌ رضی الله عنه، خداوند پیراهنی به تو می‌پوشد اگر مردم خواستند آنرا بیرون کنند، نگذار».

سؤال ۲۳۱ـ وقتی شورشیان آب را بر عثمان‌ رضی الله عنه بستند چه فرمود؟

جواب «آیا به یاد ندارید چاه (رومه) را از مال خودم برایتان خریدم امروز آب را از من منع می‌کنید؟»

سؤال ۲۳۲ـ در این ایام چه کسانی آب و آذوقه به او می‌رساندند؟

جواب حضرت علی‌ رضی الله عنه، طلحه‌ رضی الله عنه، زبیر‌ رضی الله عنه و برخی از امهات المومنین.

سؤال ۲۳۳ـ وقتی شورشیان شنیدند که از شهرهای دیگر، کمک برای نجات خلیفه آماده می‌شود چه کردند؟

جواب آنها سریعاً تصمیم گرفتند، نیت شوم خود را عملی کنند یا از او باج بگیرند.

سؤال ۲۳٤ـ نخستین کسی که در خانه، با او روبرو شد چه کسی بود؟

جواب محمد بن ابوبکر.

سؤال ۲۳۵ـ عثمان رضی الله عنه به او چه فرمود؟

جواب اگر پدرت زنده بود از جانب تو از من معذرت می‌خواست.

سؤال ۲۳٦ـ سپس محمد بن ابوبکر چه کرد؟

جواب پشیمان شد و از خانه بیرون رفت.

سؤال ۲۳۷ـ اولین کسی‌که ضربه بر پیشانی مبارک عثمان رضی الله عنه زد چه کسی بود؟

جواب غافقی بن حرب.

سؤال ۲۳۸ـ چه کسی با شمشیر بر سینه مبارک او زد و او را شهید کرد؟

جواب سواد بن حمران (سردسته اشرار).

سؤال ۲۳۹ـ وقتی خلیفه شهید شد همسرش چه کرد؟

جواب بیرون رفت و فریاد زد خلیفه مسلمین به شهادت رسید.

سؤال ٢٤٠ـ حضرت علی چه کرد؟

جواب سریع خود را به خانه عثمان رساند و فرزندان خود را ملامت کرد.

سؤال ٢٤١ـ آنها چه گفتند؟

جواب آنها از پشت خانه حمله‌ور شدند، ما آنها را ندیدیم.

سؤال ٢٤٢ـ پس از قتل عثمان رضی الله عنه آشوبگران چه کردند؟

جواب دست به غارت خانه زدند و سپس به غارت بیت‌المال روی آوردند.

سؤال ۲۴۳ـ چند نمونه از پیامدهای شهادت عثمان رضی الله عنه ذکر کنید.

جواب: شروع جنگ‌های داخلی؛ از جمله صفین و جمل که طی آن هزاران مسلمان به شهادت رسیدند.

سؤال ۲۴۴ـ آخرین وصیت عثمان رضی الله عنه چه بود؟

جواب: او نوشته بود: «این وصیت عثمان رضی الله عنه است: بسم الله الرحمان الرحیم. عثمان بن عفان گواهی می‌دهد هیچ خدایی لایق پرستش نیست جز خدای یگانه و محمد صلی الله علیه وسلم فرستاده او است. بهشت حق است و جهنم حق است. خداوند صاحبان قبر را محشور می‌کند و وعده او حق است».

سؤال ۲۴۵ـ حضرت علی رضی الله عنه نسبت به قاتلان عثمان رضی الله عنه چه نظری داشت؟

جواب: فرمود: «به خدا سوگند از اینکه قاتلان عثمان با من بیعت می‌کنند ،حیا دارم».

سؤال ۲٤٦ـ از اصحاب مشهور که هنگام محاصره عثمانؓ از او طرفداری می کردند نام ببرید.

جواب علیؓ، زبیرؓ، مغیره بن شعبهؓ، عبدالله بن زبیرؓ، کعب بن مالکؓ، زید بن ثابتؓ، حسن بن علیؓ، عبدالله بن عمرؓ، ابوهریرهؓ و سلیط بن سلیطؓ.

سؤال ۲٤٧ـ سلیط بن سلیطؓ چه می‌فرماید؟

جواب اگر عثمانؓ اجازه می‌داد گردنشان را می‌زدیم و آنها را بیرون می‌کردیم.

سؤال ۲٤٨ـ حضرت عثمانؓ چند سال خلافت کرد؟

جواب ۱۲ سال.

سؤال ۲٤٩ـ حضرت عثمانؓ کجا دفن گردید؟

جواب قبرستان بقیع.

سؤال ۲۵۰ـ وقتی نام صحابی را شنیدیم چه بگوییم؟

جواب رضی الله عنه.

سؤال ۲۵۱ـ سرانجام قاتلان عثمان چه شد؟

جواب همه آنها به سـزای عمـل خـود رسـیدند و کشته شدند.